

Številka: 610-01/25-9/21
Datum: 12. 9. 2025

Na podlagi 42., 126., 131., 133. in 142. člena Poslovnika Državnega zbora je Odbor za kulturo kot matično delovno telo pripravil

POROČILO

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK-I), skrajšani postopek, EPA 2242-IX.

Odbor za kulturo je na 19. seji 11. 9. 2025 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada, s predlogom za obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku.

Kolegij predsednice Državnega zbora je na 133. seji 30. 6. 2025 sklenil, da se Predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku.

Državni zbor je na 33. redni seji 7. 7. 2025 odločal o Zahtevi skupine poslank in poslancev (prvopodpisana Jelka Godec) za ponovno odločanje o odločitvi kolegija in sprejel odločitev, da se Predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku.

Odboru je bilo posredovano **gradivo**, objavljeno na spletnih straneh Državnega zbora:

- Predlog zakona,
- Mnenje Zakonodajno-pravne službe,
- Mnenje Komisije Državnega sveta za izobraževanje, kulturo, znanost, šport in mladino,
- Pripombe Združenja mestnih občin Slovenije,
- Mnenje Mestne občine Ljubljana,
- Pripombe Združenja Občin Slovenije,
- Pripombe Združenja Občin Slovenije,
- Odziv Društva Asociacija in predlogi amandmajev,
- Pripombe in predlog amandmaja Iniciative za kulturo,
- Pojasnilo Ministrstva za kulturo k mnenju Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora k Predlogu zakona.

V poslovniskem roku so bili vloženi **amandmaji** Poslanskih skupin Svoboda, PS Socialnih demokratov in PS Levica k 1., 2., 5., 6., 8., 11., 12., 16., 20., 22., 26., 29., 30., 34., 35., 39., 40., za novi 40.a člen, k 42., 45., 49., 50., 51., 57. in 59. členu Predloga zakona.

Članicam in članom Odbora so bili predloženi predlogi za **amandmaje Odbora** Poslanskih skupin Svoboda, SD in Levica k 10, 12., 39. in 51. členu, Predlog za

amandma Odbora Poslanske skupine Nova Slovenija – Krščanski demokrati k 49. členu in Predlog za amandma Odbora PS SDS k 41. členu.

Pri delu Odbora so **sodelovali**: predstavnik predlagatelja državni sekretar Ministrstva za kulturo mag. Marko Rusjan, generalna direktorica Direktorata za razvoj kulturnih politik Tjaša Pureber, predstavnik Državnega sveta Branimir Štrukelj, predstavnica Zakonodajno-pravne službe Miroslava Palhartinger, državni svetnik Branimir Štrukelj, predsednik Nacionalnega sveta za kulturo Jurij Krpan, predstavnica Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (SVIZ) Neja Škulj, predstavnik Skupnosti občin Slovenije Marko Funkl, predstavnica Društva Asociacija Polona Torkar in predstavnik Iniciative za kulturo Klemen Ramovš.

V dopolnilni obrazložitvi Predloga zakona je državni sekretar povedal, da gre za prvo obsežnejšo spremembo zakona po več kot dveh desetletjih in korak k celoviti prenovi zakonodajnega okvira in kulturnega modela. Predlog zakona spreminja določbe, ki so se skozi leta izkazale za pomanjkljive in se loteva širše konceptualne prenove, vzpostavlja sodobnejšo opredelitev javnega interesa v kulturi in uvaja nove modele delovanja. Izhajajoč iz načel pravne in socialne države, avtonomije in specifik kulturnega ustvarjanja, vključujoče javne sfere ter preglednosti in kakovosti predpisov, novela zakona posodablja krovno kulturno zakonodajo. Pri tem se predlogi sprememb osredotočajo na izboljšanje pravnega okvira, ki ureja financiranje, upravljanje in delovnopravne posebnosti javnih zavodov v kulturi, upravljanje in uporabo javne kulturne infrastrukture, krepitev socialne varnosti samozaposlenih v kulturi in uskladitev zakonskih določb z vlogo nevladnih organizacij v kulturi. Uvaja večjo transparentnost v postopkih in vodenju kulturne politike. Po obsegu spremenjenega besedila gre za manj kot tretjinsko spremembo in dopolnitev vsebine zakona. Predlog zakona temelji na analizah, ki so objavljene v Resoluciji o nacionalnem programu za kulturo 2024-2031 in prednostno naslavlja naslednje sklope: Konceptualni okvir javnega interesa za kulturo, Transparentno, dialoško in merljivo kulturno politiko, Upravljanje in financiranje javnih zavodov, vključno s pogoji dela, Delovanje nevladnih organizacij v kulturi, Javno kulturno infrastrukturo in Samozaposlene v kulturi. V nadaljevanju je predstavil ključne spremembe, ki jih posamezni sklop vsebuje.

Zakonodajno-pravna služba (ZPS) je Predlog zakona preučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo, pravnim sistemom in z zakonodajno-tehničnega vidika. Predstavnica ZPS je povedala, da vloženi amandmaji odpravljajo pomemben del pripomb Zakonodajno-pravne službe. V nadaljevanju je pojasnila pripombe k členom, kjer pojasnila in vloženi amandmaji nejasnosti niso odpravili v celoti. Gre za 11., 17., 18., 28., 29., 30., 42., 44. in 49. člen Predloga zakona. Glede amandmajev za amandmaje Odbora Koalicijskih poslanskih skupin je menila, da ustrezno upoštevajo pripombe.

Predstavnik Državnega sveta je povedal, da Komisija za izobraževanje, kulturo, znanost, šport in mladino predloga zakona podpira. Komisija meni, da predlog zakona prinaša določene izboljšave za samostojne delavce v kulturi (npr. bolniško nadomestilo), uvaja se institut izjasnitve za prijavitelja vloge na javni razpis pred izdajo odločb in s tem večja pravna zaščita prijavitelja. Nerešena vprašanja ostajajo glede imenovanj vodstev javnih zavodov, omejitev pri zaposlovanju in upravljanju nepremičnin ter političnih vplivov. Člani komisije menijo, da je treba za celovito delovanje javnih kulturnih zavodov pri njihovem ustanavljanju predvsem jasno opredeliti njihov javni interes, ki mora prevladati nad poskusi političnega vplivanja. Za uspešno izvajanje vsebin v javnem interesu in učinkovito delovanje javnega zavoda pa je pomembna tudi sorazmernost pri vključevanju lokalnih skupnosti, strokovnjakov in

zaposlenih v odločanj. Kot primer dobre prakse je bila izpostavljena sestava svetov v vrtcih in šolah, kjer so zaposleni pomembno zastopani. Vzgojno-izobraževalni sistem v Sloveniji je kakovosten in zato ni razloga, da tudi zaposlenim v kulturi ne bi zaupali pomembnejše participacije v organih odločanja v javnih zavodih.

Predstavniki Nacionalnega sveta za kulturo je poudaril, da so predlagane rešitve nujno potrebne, to se je izrazilo zlasti po obdobju epidemije COVID-19. Pojasnil je, da so zaprosili za nekatera dodatna pojasnila glede določenih predlaganih rešitev in sprememb ter dobili zadovoljive in prepričljive odgovore, kljub temu pa so pogrešali intenzivnejše medresorsko sodelovanje. Predlagani vsebini Nacionalni svet za kulturo izraža podporo.

Predstavnica Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (SVIZ) je poudarila, da SVIZ podpira predlagane rešitve. Predstavila je dileme in pripombe, ki so bile z njihove strani tekom priprave predloga novele izpostavljene, vendar pa niso bile upoštevane.

Predstavniki Skupnosti občin Slovenije je poudaril, da so bili številni pomisleki in pripombe k predlaganim rešitvam upoštevane ter pohvalil konstruktivno sodelovanje s pristojnim ministrstvom. Opozoril je zgolj na tista vprašanja, ki za njih ostajajo nerazrešena, poudaril pa, da podpirajo predlagano spremembo zakonodaje.

Predstavnica Društva Asociacija je izrazila podporo predlaganim rešitvam krovnega zakona s področja kulture ter predstavila ključne spremembe in dopolnitve, ki bodo pozitivno vplivale na kulturno umetniški sektor. Kot nepopolno rešitev je izpostavila zlasti režim bolniškega nadomestila, saj po njihovi oceni ne odpravlja bistvenih slabosti. Kljub izraženi podpori predlagani vsebini je izrazila upanje, da se v nadaljevanju zakonodajnega postopka dopolni določene rešitve, predvsem tiste, ki so povezane s samozaposlenimi v kulturi.

Predstavniki Iniciative za kulturo se je zahvalil za predlog amandmaja za amandma Odbora, ki je bil pripravljen v krogu nevladnega sektorja, vložila pa ga je Poslanska skupina NSi. Izpostavil je spremembo 119. člena veljavnega zakona, saj ocenjuje, da pravica do pisne izjasnitve prijavitelja ni zadostna.

V **razpravi** so poslanci Koalicijski poslanskih skupin menili, da predstavlja prenova najpomembnejšega zakona na področju kulture po 20 letih pomemben korak naprej. Ukrepi, ki jih Predlog zakona vsebuje, so zasnovani kot sistemske spremembe, ki vodijo v izboljšanje razmer za kulturo in za umetniško ustvarjanje. Omogočajo stabilnejše financiranje kulturnih zavodov, izboljšanje delovnih pogojev samozaposlenih v kulturi in modernizacijo socialne varnosti. Med drugim so izpostavili možnost prekvalifikacije oziroma dokvalifikacije baletnih plesalcev in plesalcev sodobnega plesa ter plačano pripravništvo in uvajanje na delovnem mestu. Pomembna sta tudi podrobnejša določitev porabe sredstev pri umetniškem deležu v javnih investicijskih projektih in drseči cenzus. Novost, ki bo krepila decentralizacijo je tudi predhodno mnenje, ki ga bo k Predlogu nacionalnega programa za kulturo predhodno podal organ razvojne regije, pristojen za odločanje. Predstavnica Levice je povedala, da obžaluje, ker koalicijske stranke niso v celoti podprla predlogov Društva Asociacija.

Predstavniki opozicijskih strank so bili mnenja, da Predlog zakona vsebuje veliko dobrih rešitev, ki so potrebne in hkrati podali več pripomb. Ker Predlog zakona spreminja več kot tretjino členov ZUJIK, se jim zdi skrajšani zakonodajni postopek neprimeren. Opozorili so na prevelik pomen, ki ga ima civilna družba in nevladne organizacije, predvsem pri predlaganju članov v strokovne svete javnih zavodov. Tudi

preimenovanje samozaposlenih v kulturi v samostojne delavce v kulturi bo lahko povzročilo administrativne zaplete v poslovnem registru. Po mnenju predstavnika SDS 8. člen, ki določa, da Ministrstvo za kulturo vodi evidenco lokalnih programov za kulturo, ki mu jih pošiljajo lokalne skupnosti, kaže na centralizacijo slovenske kulture in politizacijo lokalnih skupnosti. V nadaljevanju je predstavil predlagani amandma PS SDS, ki črta plačilo obveznega zdravstvenega prispevka s strani državnega proračuna kot pravice samostojnih delavcev v kulturi.

Po razpravi je državni sekretar odgovoril in pojasnil vprašanja in dileme, ki so bila izpostavljena med razpravo.

Odbor je sprejel predloge za amandmaje Poslanskih skupin Svoboda, PS Socialnih demokratov in PS Levica k 1., 2., 5., 6., 8., 11., 12., 16., 20., 22., 26., 29., 30., 34., 35., 39., 40., za novi 40.a člen, k 42., 45., 49., 50., 51., 57. in 59. členu Predloga zakona.

Odbor je sprejel predloge za amandmaje Odbora Poslanskih skupin Svoboda, SD in Levica k 10., 12., 39. in 51. členu.

Odbor ni sprejel predloga za amandma Odbora Poslanske skupine NSi k 49. členu.

Odbor ni sprejel predloga za amandma Odbora Poslanske skupine SDS k 41. členu.

Odbor je na podlagi osmega odstavka 131. člena Poslovnika Državnega zbora **sprejel svoje amandmaje:**

K 10. členu

V 10. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»V tretji in četrti alineji se za besedo »kulture« doda besedilo »in kulturnih politik«.

Obrazložitev:

Predlagana sprememba uvaja poenoteno navajanje področja kulture in kulturnih politik skozi celoten člen. V prvotnem besedilu novele so namreč pristojnosti nacionalnega sveta za kulturo vezane na ocenjevanje kulture in kulturne politike le v prvi alineji.

K 12. členu

V 12. členu se v spremenjenem prvem odstavku 21. člena v drugem stavku za besedo »imenovani« dodata vejica in besedilo »vendar največ dvakrat zapored«.

Obrazložitev:

Predlagana sprememba mandat posameznega člana strokovne komisije omejuje na največ dvakratno zaporedno imenovanje, s čimer se zagotavlja ustrezna fluktuacija članov strokovnih komisij.

K 39. členu

V 39. členu se v spremenjenem 82. členu v petem odstavku druga in tretja alineja spremenita tako, da se glasita:

»– več kot pet let do največ 25 let delovnih izkušenj na področju kulture za samostojnega delavca v kulturi II,

– več kot 25 let delovnih izkušenj na področju kulture za samostojnega delavca v kulturi I.«.

V sedmem odstavku se številka »30« nadomesti s številko »25«.

Obrazložitev:

Predlagana sprememba spreminja razpone delovnih izkušenj, s katerimi se definirata karierna razreda Samostojni delavec v kulturi II in Samostojni delavec v kulturi I. S tem se skrajša trajanje drugega kariernega razreda iz 25 na 20 let, kar je ustrežnejša dinamika prehodov med razredi glede na karierne loke v kulturi, kar omogoča tudi boljše učinke rešitev iz novele.

K 51. členu

V 51. členu se v tretji alineji letnica »2029« nadomesti z letnico »2028«.

V četrti alineji se letnica »2030« nadomesti z letnico »2029«.

Obrazložitev:

Predlagana sprememba spreminja trajanje prehodnega obdobja za uveljavitev plačanih prispevkov za socialno varnost v višinah, kot jih uvaja novela.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih Predloga zakona ter jih sprejel.

Na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora je pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila.

Za poročevalko Odbora na seji Državnega zbora je bila določena članica Odbora Andreja Rajbenšu.

Marjana Starič
sekretarka Odbora

Tanja Kaučič
podsekretarka

Sara Žibrat, l.r.
predsednica

DOPOLNJEN PREDLOG ZAKONA
o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo
(ZUJIK-I), skrajšani postopek

1. člen
(Člen je črtan.)

2. člen

V 2. členu se:

– prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»– javni interes na področju kulture je interes za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin na državni in lokalnih ravneh, ki se uresničuje z zagotavljanjem pogojev za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin, vključno s primernimi pogoji za delo delavcev v kulturi, ter ga podrobneje opredeljuje nacionalni oziroma lokalni program za kulturo. Pogoji se zagotavljajo skladno z načeli skupnega dobra, avtonomije, dostopnosti ter skladnega regionalnega in trajnostnega razvoja kulture (v nadaljnjem besedilu: javni interes za kulturo);«;

– v drugi alineji za besedilom »Kulturniška zbornica Slovenije« dodata vejica in besedilo »delovne skupine, med njimi za trajni dialog z javnimi zavodi, nevladnimi organizacijami in samostojnimi delavci v kulturi, ki so imenovane na podlagi javnega vabila in se srečujejo na rednih sejah,«;

– v šesti alineji za besedo »je« doda beseda »kontinuirana«;

– v deveti alineji besedilo »so nepremičnine in oprema, namenjeni« nadomesti z besedilom »je stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti, namenjeno«;

– v deseti alineji se besedilo »samozaposleni v kulturi« nadomesti z besedilom »samostojni delavci v kulturi«;

– za deseto alinejo dodata novi, enajsta in dvanajsta alineja, ki se glasita:

»– nevladna organizacija je organizacija, kot je določena v zakonu, ki ureja nevladne organizacije. Nevladne organizacije opravljajo kulturne dejavnosti poklicno ali ljubiteljsko, pri čemer nekatere vključujejo oba načina dela;

– stanovsko društvo na področju kulture (v nadaljnjem besedilu: stanovsko društvo) je nevladna organizacija s statusom nevladne organizacije v javnem interesu na področju kulture, ki združuje večje število posameznikov sorodnih dejavnosti na enem ali največ treh področjih kulture, opravlja podporne in zagovorniške dejavnosti ter skrbi za razvoj poklicnih standardov v kulturi. Posamezna stanovska društva se lahko združujejo v zveze stanovskih društev, ki predstavljajo posamezno področje in se v okviru določb tega zakona obravnavajo enako kot stanovska društva.«.

3. člen

V 4. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Kulturne dejavnosti po tem zakonu so vse oblike ustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih dobrin na področjih arhitekture, arhivske dejavnosti, filma in avdiovizualne dejavnosti ter kinematografije, glasbenih, intermedijskih, transdisciplinarnih, uprizoritvenih, vizualnih in drugih umetnosti, knjige, založništva, knjižnične dejavnosti, medijev, nepremične, premične in nesnovne kulturne dediščine, oblikovanja, slovenskega jezika in na drugih področjih kulture.«.

4. člen

V 8. členu se v drugem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»– kulturno in umetniško ustvarjalnost, kulturno-umetnostno vzgojo, razvoj podpornega okolja v kulturi in čezsektorske kulturne inovacije,«.

5. člen

V 9. členu se v drugem odstavku v prvi in tretji alineji beseda »letnih« nadomesti z besedilom »dveh letnih, razen v primeru, ko je lokalna skupnost ustanovitelj in večinski financer javnega zavoda. V tem primeru lahko velja enoletni izvedbeni načrt.«.

6. člen

10. člen se spremeni tako, da se glasi:

**»10. člen
(nacionalni program za kulturo)**

Nacionalni program za kulturo je strategija kulturne politike, s katero se ugotovita vloga kulture v celostnem razvoju družbe v državi in skupnem slovenskem kulturnem prostoru ter javni interes zanjo, se opredelijo vizija, cilji, deležniki, prečne politike, področja kulture, na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, in se predvidijo ključne usmeritve na področju investicij v javno kulturno infrastrukturo. Sprejme se za najmanj osem let.

Na podlagi nacionalnega programa sprejme Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) akcijski načrt, s katerim za štiri leta določi ukrepe (obseg in vrsto kulturnih dejavnosti), obseg sredstev in čas za njihovo uresničitev ter kazalnike, po katerih se bo merilo njihovo doseganje. K akcijskemu načrtu da Nacionalni svet za kulturo iz 16. člena tega zakona predhodno mnenje.«.

7. člen

11. člen se spremeni tako, da se glasi:

»11. člen
(priprava in sprejemanje)

Nacionalni program za kulturo sprejme Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) na predlog vlade.

Predlog nacionalnega programa za kulturo pripravi ministrstvo, pristojno za kulturo. Pri pripravi predloga nacionalnega programa za kulturo sodelujejo tudi druga ministrstva s predlogi povezovanja posameznih vidikov njihovih resorjev s področjem kulture. K predlogu tega programa podata predhodno mnenje Nacionalni svet za kulturo iz 16. člena tega zakona in organ razvojne regije, pristojen za odločanje, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja spodbujanje skladnega regionalnega razvoja.«.

8. člen

V 14. členu se v prvem odstavku beseda »štirih« nadomesti z besedo »osmih«.

V drugem odstavku se besedilo »na področju kulture« nadomesti z besedilom »za kulturo«, beseda »kazalce« pa z besedo »kazalnike«.

Za tretjim odstavkom se doda se nov, četrti odstavek, ki se glasi:

»Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi evidenco lokalnih programov za kulturo oziroma dokumentov razvojnega načrtovanja iz prvega in drugega odstavka tega člena. Lokalna skupnost v 30 dneh po sprejetju teh dokumentov ministrstvu, pristojnemu za kulturo, sporoči datum njihovega sprejetja in pošlje njihovo elektronsko različico.«.

9. člen

V 16. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Nacionalni svet za kulturo je neodvisno telo, ki celostno spremlja kulturne politike in predlaga njihovo izboljšanje.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Predsednika in šest članov sveta imenuje državni zbor na predlog vlade med osebami, ki so strokovnjaki na področju kulture oziroma celostno spremljajo kulturne politike, imenujejo se za pet let in so lahko znova imenovani.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Administrativno in tehnično podporo ter sredstva za delovanje sveta zagotovi ministrstvo, pristojno za kulturo.«.

10. člen

V 17. členu se v prvem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»– spremlja in ocenjuje vpliv kulture in kulturnih politik na razvoj družbe,«.

V drugi alineji se besedilo »in letnim« nadomesti z besedilom »ter akcijskemu načrtu in dvoletnim«.

V tretji in četrti alineji se za besedo »kulture« doda besedilo »in kulturnih politik«.

11. člen

19. člen se spremeni tako, da se glasi:

»19. člen
(naloge)

Kulturniška zbornica Slovenije:

- pripravlja in javno objavlja poglobljene in strokovno utemeljene predloge ukrepov za reševanje izzivov v kulturi, predvsem z vidika razvoja posameznih poklicev oziroma področij kulture,
- pripravlja in javno objavlja raziskave in analize, ki zadevajo kulturno politiko, njeno izvajanje in razvoj,
- pripravlja javne dogodke, v okviru katerih razvija in predstavlja aktivnosti in dokumente iz tega odstavka,
- oblikuje mnenja glede predlogov zakonov in drugih predpisov s področja kulture in tistih, ki zadevajo tudi področje kulture, in
- izvaja druge dejavnosti podpornega okolja, predvsem z vidika razvoja posameznih poklicev na področju kulture.

Kulturniška zbornica Slovenije deluje javno. Kulturniška zbornica obvešča javnost o svojem delu preko svoje spletne strani in drugih načinov, ki jih določi v statutu. Zbornica mora register svojih članov, če so pravne osebe, objaviti javno na svoji spletni strani.

Kulturniška zbornica Slovenije v svojem temeljnem aktu podrobneje določi tudi vse druge naloge, ki jih opravlja za svoje člane.

Naloge iz prve, druge in tretje alineje prvega odstavka tega člena Kulturniška zbornica Slovenije lahko izvaja po javnem pooblastilu.

Kulturniška zbornica Slovenije se financira iz članarine in drugih lastnih virov, pri čemer ministrstvo, pristojno za kulturo, sofinancira tisti del njenega programa dela, ki se nanaša na naloge, za katere je zbornici podeljeno javno pooblastilo.

Obseg in finančno ovrednotenje nalog ter obseg sredstev za namen izvajanja nalog v tekočem letu se določi z letno pogodbo iz 93. člena tega zakona, pri čemer obseg ne sme presegati višine letnega financiranja, za katero lahko v okviru razpisa ministrstva, pristojnega za kulturo, stanovsko društvo letno zaprosi za projekte podpornega okolja v kulturi. Pogodba se lahko sklene pod naslednjimi pogoji:

- da Kulturniška zbornica Slovenije javno objavi poročilo o delovanju za prejšnje leto,
- da Kulturniška zbornica Slovenije predloži poročilo in finančna dokazila o delovanju za prejšnje leto ter programski in finančni načrt za tekoče leto ministrstvu, pristojnemu za kulturo,
- da Kulturniška zbornica Slovenije letno načrtuje pripravo in javno objavo vsaj treh dokumentov iz prve alineje ter vsaj eno raziskavo ali tri analize iz druge alineje, pripravo in podajo komentarjev na vsaj 75 % predpisov iz četrte alineje in izvedbo vsaj štirih javnih dogodkov iz tretje alineje prvega odstavka tega člena,
- da ministrstvo, pristojno za kulturo, pridobi pozitivno mnenje strokovne komisije za podporne vsebine iz 20. člena tega zakona o poročilu in načrtu iz tega odstavka, pri čemer se strokovna komisija opredeli do primerne višine sofinanciranja, glede na kakovost izvajanja nalog iz prvega odstavka tega člena in glede na višino letnega financiranja, za katero lahko v skladu z napovednim besedilom tega člena letno zaprosi stanovsko društvo.

Izplačilo na podlagi pogodbe iz prejšnjega odstavka se izvede po opravljenih nalogah in na podlagi predloženih dokazil.«.

12. člen

V 21. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Minister imenuje člane strokovnih komisij z njihovim soglasjem na podlagi javnega vabila med uglednimi strokovnjaki s področja dela posamezne komisije. Člani so lahko po izteku mandata na podlagi javnega vabila znova imenovani, vendar največ dvakrat zapored. Člani začasnih strokovnih komisij so lahko za enkratno opravljanje nalog v časovno omejenem obsegu imenovani brez javnega vabila.«.

V drugem odstavku se za besedo »pravilnikom« dodata vejica in besedilo »h kateremu da soglasje minister, pristojen za finance«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»Člani strokovnih komisij so za opravljeno delo upravičeni do plačila v skladu s sklepom, s katerim minister vsako leto s določi višino honorarjev za predsednike in člane komisij. Pri določitvi višine se upošteva predvideno število obravnavanih vlog oziroma zadev, vrsta in raznolikost zadev, zahtevnost posameznih postopkov in obsegom mnenj, in drugi relevantni vidiki dela.«.

13. člen

V 23. členu se drugi odstavek črta.

14. člen

V 25. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Država in lokalne skupnosti kot nosilci javnega interesa zagotavljajo pogoje za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin kot skupnega dobra (v nadaljnjem besedilu: javne kulturne dobrine) na način, da so te dostopne najširšemu krogu uporabnikov.«.

15. člen

V 30. členu se v prvem odstavku v petem stavku za besedo »statistične« doda besedilo »in raziskovalne«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na prejšnji odstavek se javni zavod izbriše iz evidence po uradni dolžnosti, če ni več vpisan v Poslovni register Slovenije.«.

16. člen

V 31. členu se v drugem odstavku za besedilom odstavka, ki postane prvi stavek, doda nov, drugi stavek, ki se glasi: »Če javni zavod ustanovi država in ena ali več občin, se deleži sofinanciranja določijo v pogodbi med ustanovitelji.«.

V tretjem odstavku se v drugem stavku za besedo »predloga« doda besedilo »dveh letnih programov dela oziroma v primeru, ko je lokalna skupnost ustanovitelj in večinski financer javnega zavoda, lahko tudi«.

Peti odstavek se črta.

17. člen

V 35. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Strateški načrt se sprejme za pet let od datuma sprejetja, pri čemer lahko vsebuje tudi dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje. Strateški načrt javnega zavoda obsega programske usmeritve in predvideni obseg programa, organizacijske usmeritve, opredelitev investicij in investicijskega vzdrževanja ter podlage za kadrovske načrt, ki vključujejo tudi predvidene zunanje sodelavce. K strateškemu načrtu je treba pridobiti predhodno mnenje ustanovitelja in večinskega financerja javnega zavoda. Če direktor ne predloži strateškega načrta v potrditev svetu zavoda do izteka veljavnosti prejšnjega, svet zavoda o tem obvesti ustanovitelja. Nesprejetje strateškega načrta do izteka veljavnosti prejšnjega strateškega načrta je razlog za razrešitev direktorja.«.

Za petim odstavkom se dodata nova, šesti in sedmi odstavek, ki se glasita:

»Direktor lahko strateški načrt dopolni in spreminja v obsegu do največ tretjine obsega besedila. To lahko stori v roku do enega leta po imenovanju. Razlog za tretjinsko spremembo je tudi integracija rešitev iz nacionalnega programa za kulturo, če je bil ta sprejet v času veljavnosti strateškega načrta. Za spremembe mora pridobiti predhodno mnenje ustanovitelja in večinskega financerja splošnih stroškov delovanja, stroškov dela in programskih materialnih stroškov javnega zavoda, kadar ta ni isti kot ustanovitelj, ter soglasje sveta javnega zavoda.

Če je direktor imenovan v obdobju, ko je do izteka veljavnega strateškega načrta manj kot šest mesecev, lahko direktor ob soglasju sveta zavoda ter pridobitvi predhodnega mnenja ustanovitelja in večinskega financerja javnega zavoda veljavnost strateškega načrta smiselno podaljša za tri mesece.«.

18. člen

V 36. členu se v petem odstavku za besedo »minister« vejica in besedilo »pristojen za kulturo« črtata.

V šestem odstavku se za drugim stavkom dodata nova, tretji in četrti stavek, ki se glasita: »Če so soustanovitelji javnega zavoda država in ena ali več občin, izpelje postopek imenovanja ministrstvo, pristojno za kulturo. Direktorja v tem primeru imenuje minister s soglasjem soustanoviteljev.«.

19. člen

41. člen se spremeni tako, da se glasi:

»41. člen
(sestava)

Strokovni svet sestavljajo posamezniki, ki lahko s svojimi strokovnimi oziroma poslovnimi izkušnjami in javnim ugledom prispevajo k boljšemu delovanju javnega zavoda. Eno tretjino članov strokovnega sveta izvolijo zaposleni, pri čemer je najmanj eden izvoljen izmed vseh zaposlenih, drugi pa, če je predstavnikov delavcev več kot eden, izmed tistih, ki opravljajo dejavnost, zaradi katere je javni zavod ustanovljen. Preostale člane strokovnega sveta predlagajo stanovska društva oziroma druge nevladne organizacije s področja dela javnega zavoda izmed strokovnjakov ali uporabnikov prek javnega vabila, ki ga predhodno objavi javni zavod. V aktu o ustanovitvi javnega zavoda se določi, katera so društva oziroma nevladne organizacije iz prejšnjega stavka.«.

20. člen

V 42. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Javni zavod ima svet, ki ga sestavljajo predstavniki:

– ustanovitelja in jih ustanovitelj imenuje na podlagi javnega vabila izmed strokovnjakov s področja dela javnega zavoda, financ in pravnih zadev,

– delavcev zavoda, ki imajo najmanj enega člana in do največ tretjino članov sveta zavoda, in

– večinskega financerja splošnih stroškov delovanja in dela ter programskih materialnih stroškov javnega zavoda (v nadaljnjem besedilu: večinski financer), a le, če večinski financer in ustanovitelj nista ista pravna oseba. Večinski financer ima najmanj enega člana in do največ tretjino članov sveta zavoda. Ustanovitelj jih imenuje na predlog večinskega financerja, ki jih predlaga na podlagi javnega vabila izmed strokovnjakov s področja dela javnega zavoda, financ ali pravnih zadev.«.

Za prvim odstavkom se dodajo nov drugi, tretji in četrti, odstavek, ki se glasijo:

»Ustanovitelj ali večinski financer javno vabilo iz prejšnjega odstavka javno objavi na svojem spletnem mestu, pri čemer mora biti rok za prijavo vsaj 31 dni od dne javne objave. V razpisu se določijo pogoji, ki jih mora izpolnjevati kandidat, čas, za katerega bo imenovan, in rok, do katerega se prejemajo prijave kandidatov.

Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena lahko ustanovitelj, če se na javno vabilo ne prijavijo ustrezni strokovnjaki s področja dela javnega zavoda, financ in pravnih zadev, v svet imenuje strokovnjake z najmanj enega od teh področij. V tem primeru lahko imenuje tudi posameznike, ki se niso odzvali na javno vabilo.

Pri javnih zavodih, ki imajo več kot pet članov sveta zavoda, imajo predstavniki delavcev zavoda najmanj dva člana in do največ tretjino članov sveta zavoda.«.

Dosedanji drugi odstavek postane peti odstavek.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane šesti odstavek, se za tretjim stavkom doda nov četrti stavek, ki se glasi: »O tem svet zavoda obvesti ustanovitelja, ki začne postopek razrešitve ali odpoklica.«.

Za dosedanjim četrtim odstavkom, ki postane sedmi odstavek, se doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»Člani sveta javnega zavoda morajo pri svojem delu ravnati nepristransko, s skrbnostjo dobrega gospodarja in v skladu z namenom ustanovitve javnega zavoda. Varovati morajo poslovno skrivnost javnega zavoda in se izogibati vsakršnemu ravnanju, ki bi lahko povzročilo škodo zavodu ali ogrozilo zakonitost njegovega delovanja. Ustanovitelj lahko člana sveta, ki je predstavnik ustanovitelja ali večinskega financerja, razreši pred iztekom mandata, če ugotovi, da je ta z opustitvijo dolžnega ravnanja povzročil škodo zavodu.«.

21. člen

47.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»47.a člen
(avdicija)

Na delovnih mestih opernih in zbornskih pevcev, baletnih plesalcev, plesalcev sodobnega plesa in orkestrskih glasbenikov v javnih zavodih na področju kulture je zaposlitev mogoča le z uspešno opravljenim preizkusom sposobnosti in ustreznosti kandidatov na podlagi avdicije.

Avdicija iz prejšnjega odstavka mora biti predhodno javno najavljena na spletnem mestu javnega zavoda vsaj 45 dni pred izvedbo. Avdicijo organizira in izvede javni zavod.

Uspešno opravljena avdicija lahko zaradi sposobnosti kandidata izjemoma nadomesti manjkajočo izobrazbo, ki se zahteva za zasedbo delovnega mesta iz prvega odstavka tega člena, vendar največ za dve ravni izobrazbe.

V primeru sklenitve delovnega razmerja na podlagi prejšnjega odstavka se delovno razmerje opernih in zborovskih pevcev ter orkestrskih glasbenikov lahko sklene za določen čas do pet let, brez možnosti ponovitve. Ne glede na prejšnji stavek imajo zborovski pevci na podlagi uspešno opravljene ponovne avdicije možnost še enkrat skleniti pogodbo o zaposlitvi za določen čas največ pet let.«.

22. člen

Za 47.a členom se dodata nova, 47.b in 47.c člen, ki se glasita:

**»47.b člen
(prekvalifikacija ali dokvalifikacija)**

Delavec, ki je vsaj deset let zaposlen za nedoločen čas na delovnem mestu baletnega plesalca ali plesalca sodobnega plesa, lahko delodajalcu predlaga prenehanje pogodbe o zaposlitvi s sporazumom in sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi za določen čas s krajšim delovnim časom za čas trajanja prekvalifikacije ali dokvalifikacije do treh let.

V času prekvalifikacije ali dokvalifikacije delavec opravlja delovne naloge v javnem zavodu, dogovorjene v pogodbi, v obsegu 50 % polnega delovnega časa. Delavec ima pravico do plačila za delo po dejanski delovni obveznosti, pravico do nadomestila do polnega delovnega časa za čas prekvalifikacije ali dokvalifikacije v breme delodajalca, pravico do vključitve v obvezna socialna zavarovanja s polnim delovnim časom in druge pravice iz delovnega razmerja in iz obveznih socialnih zavarovanj kot delavec, ki dela s polnim delovnim časom. Pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja za del delovnega časa, v katerem delavec opravlja delovne naloge, so urejene na način, kot ga za krajši delovni čas v posebnih primerih določa zakon, ki ureja delovna razmerja, razen v primerih, za katere ta zakon določa drugače. V času prekvalifikacije ali dokvalifikacije mora delodajalec delavcu ne glede na delovno mesto zagotavljati osnovno plačo v višini, ki ni nižja od osnovne plače, določene v pogodbi o zaposlitvi na prejšnjem delovnem mestu, v ustreznem deležu glede na delovni čas zaposlitve.

Medsebojne pravice in obveznosti med delodajalcem in delavcem, ki se nanašajo na prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo, se uredijo s posebno pogodbo o prekvalifikaciji oziroma dokvalifikaciji. V pogodbi iz prejšnjega stavka se opredelijo višina in način izplačila nadomestila za izobraževanje ter druge medsebojne pravice in obveznosti, vključno z dokazili glede izvajanja aktivnosti prekvalifikacije ali dokvalifikacije. Za čas, namenjen prekvalifikaciji ali dokvalifikaciji, mora delodajalec delavcu zagotavljati denarno nadomestilo v višini 50 % osnovne plače, na prejšnjem delovnem mestu, kar je določeno s pogodbo iz tega odstavka.

Če delavec, vključen v prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo, to prekine oziroma ne opravlja pogodbeno določenih obveznosti, je to razlog za razvezo pogodbe iz tretjega odstavka tega člena, razen če je prekinitev ali neopravljanje obveznosti posledica objektivnih okoliščin, kot je daljša bolniška odsotnost, odsotnost zaradi materinskega, očetovskega ali starševskega dopusta ali razglasitev izrednega stanja, na katere delavec ne more vplivati. V tem primeru se veljavnost pogodb iz prvega in tretjega odstavka tega člena sorazmerno podaljša. Če delavec prekine prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo ali ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti iz razloga, ki ni posledica objektivnih okoliščin iz prejšnjega stavka, delodajalec zahteva vračilo denarnega nadomestila, izplačanega v skladu z drugim odstavkom tega člena, v sorazmernem delu glede na neizvedeni del obveznosti.

Če lahko delodajalec po opravljeni prekvalifikaciji ali dokvalifikaciji delavcu ponudi pogodbo o zaposlitvi na delovno mesto, za katero je delavec po prekvalifikaciji ali dokvalifikaciji usposobljen, se takšna zaposlitev lahko opravi brez javne objave prostega delovnega mesta. Sredstva za pokritje zaposlitve v času prekvalifikacije ali dokvalifikacije in nadomestila za izobraževanje zagotavlja ustanovitelj javnega zavoda. Dovoljeno število prekvalifikacij in obseg sredstev za njihovo izvedbo na predlog javnega zavoda določi ustanovitelj.

47.c člen

(pripravništvo in uvajanje v delo)

Kot pripravnik se zaposli delavec, ki prvič začne opravljati delo, ustrezno vrsti in ravni njegove strokovne izobrazbe, ter z namenom, da se v skladu z načrtom pripravništva, ki vsebuje program, potek, mentorstvo in način spremljanja in ocenjevanja pripravništva, usposobi za samostojno opravljanje dela v delovnem razmerju. Pripravnik sklene pogodbo o zaposlitvi kot pripravnik za določen čas, ki ni daljši od 12 mesecev. Pripravništvo se ne sme opravljati, če delavec in delodajalec ne skleneta pogodbe o zaposlitvi.

Delavec, ki se uvaja v delo za poklic v kulturi, za katerega je težko pridobiti potrebna znanja, saj zanj ni ustrezne smeri izobrazbe, poklic pa zahteva obvladovanje posebnih tehničnih postopkov in je določen v pravilniku, ki ga sprejme minister, ima v času uvajanja dodeljenega mentorja. Ta delavec je v času uvajanja lahko zaposlen na istem delovnem mestu, kjer je že zaposlen njegov mentor, če se to dogaja v času priprav na prenehanje njegove pogodbe o zaposlitvi brez krivdnih razlogov. V času uvajanja javni zavod delavcu po

programu in od podpori mentorja zagotavlja uvajanje za samostojno opravljanje dela. Obdobje uvajanja v delo ne sme biti daljše od šestih mesecev.

Dovoljeno število delavcev, ki se uvajajo v delo, in obseg sredstev za njihove zaposlitve ter mentorstva na predlog javnega zavoda, ki v predlogu utemelji, da bi brez uvajanja v delo prišlo do zmanjšane učinkovitosti pri izvajanju dejavnosti javnega zavoda, določi ustanovitelj.

Za vprašanja glede pripravnosti in uvajanja v delo, ki niso urejena v tem členu, se uporablja zakon, ki ureja delovna razmerja.«.

23. člen

V 48.a členu se v prvem odstavku za besedilom »opernih solo pevcev« dodata vejica in besedilo »dirigentov simfoničnega in opernega orkestra, samostojnih in priznanih plesalcev sodobnega plesa«, beseda »instrumentalnih« pa se nadomesti z besedo »orkestrskih«.

24. člen

V 64. členu se v prvem odstavku za tretjo alinejo doda nova, četrta alineja, ki se glasi:

»– podpornih aktivnosti, aktivnosti kulturno-umetnostne vzgoje in aktivnosti kulturnega in kreativnega sektorja; zadnje navedene so medsektorske in transdisciplinarne ter vključujejo spodbujanje, ustvarjanje, razširjanje ter ohranjanje dobrin in storitev, ki temeljijo na ustvarjalnosti, in«.

V dosedanji četrti alineji, ki postane peta alineja, se na začetku besedila črta beseda »in«.

25. člen

V 66. členu se v drugem odstavku besedilo »(uprizoritvene umetnosti, vizualne umetnosti, novi mediji ipd.)« nadomesti z besedilom »na področjih kulturnih dejavnosti, ki jih določa 4. člen tega zakona«.

26. člen

67. člen se spremeni tako, da se glasi:

»67. člen

(občinski javni zavodi širšega pomena)

Občini, ki je ustanoviteljica javnega zavoda, ki presega pomen, ki ga ima za lokalno skupnost, oziroma zadovoljuje tudi kulturne potrebe prebivalcev sosednjih občin ter s svojim delovanjem prispeva k razvoju regije in je to v javnem interesu države, se lahko za financiranje programa javnega zavoda zagotovijo ustrezna dodatna sredstva iz državnega proračuna.

Javni interes države iz prejšnjega odstavka za izvajanje aktivnosti za dve leti ugotovi vlada na predlog ministra, potem ko ta dobi pobudo občine.

Pogoji za sofinanciranje pobude so, da javni zavod iz prvega odstavka tega člena opravlja javno službo v okviru kulturnih dejavnosti, določenih v 4. členu tega zakona, deluje neprekinjeno zadnjih pet let, najmanj pet let neprekinjeno organizira in posreduje kakovostne kulturne dejavnosti v svojem okolju, najmanj pet let izvaja programe za razvoj občinstev, s svojim delovanjem prispeva k razvoju regije in presega pomen, ki ga ima za lokalno skupnost, ter izvaja program, ki se v sosednjih občinah ne zagotavlja v istem obsegu in kakovosti v okviru izvajanje javne službe, ki jo podpira država.

Vlada lahko ugotovi javni interes države iz drugega odstavka tega člena tudi, kadar javni zavod ne izpolnjuje vseh pogojev iz prejšnjega odstavka, če gre za javni zavod, katerega dejavnost je namenjena začasnemu sodelovanju v mednarodnih projektih, ki imajo strateški pomen za državo.

Na podlagi ugotovitve vlade iz drugega odstavka tega člena se v skladu s proračunskimi zmožnostmi in merili iz šestega odstavka tega člena vlada in pristojni organ občine dogovorita o višini sredstev države in obsegu obveznosti občine s pogodbo iz 93. člena tega zakona, ki se sklene za največ dve leti.

Višina dodatnih sredstev iz prvega odstavka tega člena se določi ob upoštevanju naslednjih meril: produkcijske reference, kakovost programa, vsebinska zaokroženost, celovitost in inovativnost programa, utemeljitev preseganja lokalnega pomena programa in spodbujanja skladnega regionalnega razvoja, predvidena dostopnost in izvedbeni načrt, načrt razvoja občinstev, finančni načrt in neprofitnost programa. Občini se sofinancirajo programski materialni stroški za delovanje javnega zavoda iz prvega odstavka tega člena, ki se izračunajo v skladu s 27. členom tega zakona, vendar največ do 70 % celotne vrednosti.

Ta člen se smiselno uporablja tudi za občinske javne kulturne programe širšega pomena.«.

27. člen

73. člen se spremeni tako, da se glasi:

»73. člen
(določitev javnega zavoda za upravljavca)

Z aktom o ustanovitvi javnega zavoda na področju kulture se ta javni zavod lahko določi kot upravljavec javne kulturne infrastrukture, za izvajanje dejavnosti, za katero je ustanovljen.

Javni zavod, kadar je upravljavec javne kulturne infrastrukture, mora zagotavljati polno izkoriščenost javne kulturne infrastrukture, ki jo ima v upravljanju. Pri oddajanju prostih zmogljivosti v uporabo imajo prednost kulturni izvajalci za javne kulturne programe ali kulturne projekte, ki so združljivi s področjem dela javnega zavoda, za njimi pa drugi kulturni izvajalci za javne kulturne programe ali kulturne projekte.«.

28. člen

Za 73. členom se doda nov, 73.a člen, ki se glasi:

»73.a člen

(prenos posameznih upravljavskih upravičenj na javni zavod na področju kulture)

Samoupravna lokalna skupnost ali ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko javno kulturno infrastrukturo, če je njen upravljavec, brez razpisa da v pogodbeno upravljanje javnemu zavodu na področju kulture (v nadaljnjem besedilu: pogodbeni upravljavec), ne glede na njegovo ustanoviteljstvo, če se s tem zagotovi najbolj racionalna uporaba javne kulturne infrastrukture. Pri tem se s pogodbo določi, za katere pravice in obveznosti, ki so povezane z uporabo in s postopki upravljanja javne kulturne infrastrukture, samoupravna lokalna skupnost ali ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko pooblasti pogodbenega upravljavca.

S pogodbo iz prejšnjega odstavka se pogodbenemu upravljavcu poda upravičenje za uporabo posameznega stvarnega premoženja. Poleg tega se z njo lahko pogodbenega upravljavca pooblasti zlasti za:

- skrb za funkcionalno urejenost, ki obsega manjša vzdrževalna dela,
- urejanje razmerij z dobavitelji, ki zagotavljajo normalno rabo nepremičnine,
- zavarovanje nepremičnine,
- oddajo v najem,
- oddajo v občasno uporabo in občasno uporabo v javnem interesu v kulturi, kakor jo določa 75. člen tega zakona.

Ne glede na predhodne odstavke tega člena se pogodbeni upravljavec lahko le s posebnim pooblastilom pooblasti za:

- posamezno izvajanje investicijsko vzdrževalnih del ali
- vodenje posameznih investicij v imenu in za račun lastnika v vseh ali posameznih fazah investicijskega procesa.

S pogodbo iz prvega odstavka ni mogoče podati pooblastila za pridobivanje in razpolaganje z nepremičnim stvarnim premoženjem ter pooblastila za obremenjevanje stvarnega premoženja s stvarnimi pravicami.

Pogodbeni upravljavec mora zagotavljati polno izkoriščenost javne kulturne infrastrukture, pri čemer upošteva določbe o zagotavljanju polne izkoriščenosti javne kulturne infrastrukture in oddajanju prostih zmogljivosti iz drugega odstavka prejšnjega člena.

Pogodbeni upravljavec, katerega ustanovitelj ni lastnik javne kulturne infrastrukture, ki mu je dana v pogodbeno upravljanje, mora upravljavcu te javne kulturne infrastrukture vsako leto do najpozneje 1. marca v seznanitev predati poslovno in finančno poročilo za predhodno leto ter poslovni in finančni načrt za tekoče leto.

Pogodba o pogodbenem upravljanju iz prvega odstavka tega člena se sklene za obdobje, ki ni daljše od dvajset let. Po preteku obdobja se lahko pogodba znova sklene.

Upravljavec javne kulturne infrastrukture lahko pred potekom pogodbenega obdobja odpove pogodbo o pogodbenem upravljanju, če pogodbeni upravljavec tudi po opominu upravljavca uporablja nepremično premoženje v nasprotju s pogodbo ali ga uporablja brez potrebne skrbnosti, tako da se dela občutnejša škoda.«.

29. člen

74. člen se spremeni tako, da se glasi:

»74. člen

(dajanje v brezplačno uporabo drugim pravnim osebam in posameznikom na področju kulture)

Ministrstvo, pristojno za kulturo, oziroma samoupravna lokalna skupnost lahko javno kulturno infrastrukturo, če je njen upravljavec, da v brezplačno uporabo drugim pravnim osebam in posameznikom, ki izvajajo javne kulturne programe ali kulturne projekte, na podlagi javnega razpisa ali javnega poziva.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko upravljavec iz prejšnjega odstavka da javno kulturno infrastrukturo s pogodbo v brezplačno uporabo organizaciji, ki deluje v javnem interesu (80. člen tega zakona), brez javnega razpisa, če se s tem zagotovi najbolj racionalna uporaba javne kulturne infrastrukture, če tako na podlagi ekonomičnosti in izhajajoč iz ciljev veljavnega nacionalnega programa za kulturo presodi predstojnik organa, ki je upravljavec.

Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko za zagotavljanje delovnih pogojev upravljavec iz prvega odstavka tega člena da javno kulturno infrastrukturo na podlagi javnega razpisa v brezplačno uporabo tudi posameznikom, ki opravljajo kulturno dejavnost iz 4. člena tega zakona, in njihovi projekti niso financirani iz javnih sredstev.

Dajanje v brezplačno uporabo po tem členu se izvede s pogodbo iz 93. člena tega zakona. V njej se smiselno uporabljajo določbe glede brezplačne uporabe iz zakona, ki ureja stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti, če s tem zakonom ni določeno drugače.

V primeru oddaje v brezplačno uporabo po tem členu morajo biti kulturne dejavnosti, ki se izvajajo v javni kulturni infrastrukturi, javnosti dostopne brezplačno ali se z denarnim prispevkom, namenjenim vstopu, krije le del stroškov.

Uporabnik iz tega člena, ki se mu odobri brezplačna uporaba (v nadaljnjem besedilu: brezplačni uporabnik), mora zagotavljati polno izkoriščenost javne kulturne infrastrukture, ki jo ima v brezplačni uporabi. V ta namen lahko oddaja proste zmogljivosti v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi, kakor jo določa 75. člen tega zakona, pri čemer imajo prednost izvajalci javnih kulturnih programov in kulturnih projektov, ki so združljivi s področjem dela tega uporabnika.

Pogodba o brezplačni uporabi iz tega člena se sklene za obdobje do deset let. Po preteku obdobja se lahko pogodba znova sklene.

Upravljavec nepremičnega premoženja lahko pred potekom pogodbenega obdobja odpove pogodbo o brezplačni uporabi iz tega člena le, če brezplačni uporabnik tudi po opominu upravljavca uporablja nepremično premoženje v nasprotju s pogodbo ali ga uporablja brez potrebne skrbnosti, tako da se dela občutnejša škoda.«.

30. člen

75. člen se spremeni tako, da se glasi:

»75. člen

(občasna uporaba v javnem interesu v kulturi)

Če upravljavec iz 73. člena, pogodbeni upravljavec iz 73.a člena ali brezplačni uporabnik iz 74. člena tega zakona odda javno kulturno infrastrukturo ali njen del v občasno uporabo javnemu zavodu, javnemu skladu ali javni agenciji s področja kulture, drugim kulturnim izvajalcem za izvajanje javnih kulturnih programov ali kulturnih projektov ali vzgojno-izobraževalnim zavodom za izvajanje dejavnosti izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja na področju kulture in umetnosti, gre za občasno uporabo v javnem interesu v kulturi.

V primeru oddaje v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi je upravljavec, pogodbeni upravljavec ali brezplačni uporabnik od uporabnikov iz prejšnjega odstavka upravičen zahtevati nadomestilo uporabnine v višini dejanskih stroškov, ki neposredno izhajajo iz uporabe javne kulturne infrastrukture.

Kot dejanski stroški iz prejšnjega odstavka se lahko upoštevajo stroški čiščenja, dela zaposlenih, dela zunanjih izvajalcev, kurjave ali hlajenja, električne energije ali vode in drugi variabilni ali nepredvideni stroški (stroški prodaje kart, promocije in podobno), vezani na izvedbo aktivnosti iz prvega odstavka tega člena.

Upravljavec, pogodbeni upravljavec ali brezplačni uporabnik mora posamezne postavke in višine dejanskih dodatnih stroškov specificirati na računu. Upravljavec, pogodbeni upravljavec ali brezplačni uporabnik mora cenik za nadomestilo dejanskih dodatnih stroškov javno objaviti na svojem spletnem mestu.

V primeru oddaje v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi morajo biti kulturne dejavnosti, ki se izvajajo v javni kulturni infrastrukturi, javnosti dostopne brezplačno ali se z denarnim prispevkom, namenjenim vstopu, krije le del stroškov.

Oddaja javne kulturne infrastrukture v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi lahko izjemoma presega 31 dni, vendar ne sme preseči povezanih 365 dni. Po preteku povezanih 365 dni se lahko javna kulturna infrastruktura znova odda v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi.

Za oddajo javne kulturne infrastrukture v občasno uporabo v javnem interesu v kulturi, ki je daljša od 31 dni, mora brezplačni uporabnik, ki se mu odobri brezplačna uporaba, pred tovrstno oddajo pridobiti soglasje upravljavca javne kulturne infrastrukture.«.

31. člen

V 78.a členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Za dajanje nepremičnine iz prvega odstavka tega člena v pogodbeno upravljanje ali brezplačno uporabo se smiselno uporabljajo določbe iz 73.a, 74. in 75. člena tega zakona.«.

32. člen

Za 78.a členom se doda nov, 78.b člen, ki se glasi:

»78.b člen
(najem nepremičnin v tujini)

Za zagotavljanje predstavljanja slovenske kulture in umetnosti na pomembnih mednarodnih razstavah, festivalih in drugih kulturnih prireditvah v tujini, ki prispeva k njeni mednarodni prepoznavnosti, lahko država najema nepremičnine v tujini.

Najemno pogodbo za namen iz prejšnjega odstavka za obdobje, ki ne sme biti daljše od desetih let, sklene minister na podlagi pooblastila vlade.

Če najemna pogodba to dopušča, lahko država s posameznim javnim zavodom ali drugim kulturnim izvajalcem, ki ima sedež v Republiki Sloveniji, sklene poseben sporazum o uporabi najete nepremičnine za izvedbo javnega kulturnega programa ali kulturnega projekta v javnem interesu.«.

33. člen

V 79. členu se v prvem odstavku pred besedo »zagotovljena« doda besedilo »v ta namen«.

34. člen

V 79.b členu se v prvem odstavku v drugem stavku besedilo »s področja likovnih« nadomesti z besedilom »s področij vizualnih«, za besedo »umetnosti« pa se doda besedilo »ter arhitekture in oblikovanja«.

Za tretjim odstavkom se dodata nova, četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»Pri investicijah iz prvega odstavka tega člena, pri katerih javno financiranje ali sofinanciranje znaša več kot 17.500.000 eurov, lahko investitor ne glede na prejšnji odstavek za umetniški delež nameni manj kot 1 % vrednosti naročenih gradbenih, obrtnih in inštalacijskih del, a ne manj kot 175.000 eurov.

Ukrep umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih mora biti umeščen v dokument identifikacije investicijskega projekta iz 11. člena Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16). Investitor mora o nameravani izvedbi ukrepa pred objavo javnega natečaja in po njegovem zaključku obvestiti ministrstvo, pristojno za kulturo, ki o tem vodi javni seznam.«.

35. člen

V 79.c členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Investitorji morajo najmanj 80 % sredstev iz drugega, tretjega ali četrtega odstavka prejšnjega člena nameniti za odkup umetniških del, umeščenih v javno dostopne prostore, in izplačilo nagrad avtorjem iz sedmega odstavka 79.č člena tega zakona. Preostali del sredstev se nameni za stroške izvedbe postopkov, povezanih z ukrepom umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih (natečaj za umetniška dela, avtorski honorarji članom komisije, stroški postavitve), in stroške morebitnih potrebnih ukrepov varstva kulturne dediščine v zvezi z nepremičnino, ki je predmet javne investicije. Pri nepremičninah, ki so v skladu z zakonom, ki ureja varstvo kulturne dediščine, kulturni spomeniki, se sredstva iz prejšnjega člena lahko v celoti porabijo za izvedbo ukrepov varstva kulturne dediščine.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Če je po izračunu za izvedbo ukrepa umetniškega deleža v javnih investicijskih projektih na voljo manj kot 15.000 eurov, mora investitor za odkup umetniških del, umeščenih v javno dostopne prostore, in izplačilo nagrad avtorjem iz sedmega odstavka 79.č člena tega zakona nameniti najmanj 70 % sredstev iz drugega, tretjega ali četrtega odstavka prejšnjega člena.«.

Dosedanja drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti odstavek.

36. člen

V 79.č členu se v prvem odstavku besedilo »(v nadaljnjem besedilu: strokovna komisija)« črta. Za besedilom »strokovna komisija« v vseh sklonih se v drugem, petem, sedmem, osmem in devetem odstavku doda besedilo »za izbiro umetniških del«.

V drugem odstavku se v četrtem stavku beseda »petkratnika« nadomesti z besedo »dvakratnika«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi javni seznam strokovnjakov iz prejšnjega člena na podlagi javnega vabila, ki ga objavi vsaka tri leta.«.

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Na seznam strokovnjakov se po predhodnem mnenju pristojne področne strokovne komisije ministrstva, pristojnega za kulturo, iz 20. člena tega zakona uvrstijo strokovnjaki, ki delujejo na področjih arhitekture, intermedijskih umetnosti, krajinske arhitekture, kulturne dediščine, oblikovanja in vizualnih umetnosti. Seznam se mesečno posodablja.«.

V petem odstavku se v prvem stavku črta besedilo »anonimnosti«,«.

V sedmem odstavku se v drugem stavku beseda »odstotkov« nadomesti z znakom »%«.

V osmem odstavku se v tretjem stavku za besedo »vrednost« doda besedilo »na način, da se njihova vrednost sešteje z vrednostjo odkupa«.

V devetem odstavku se za besedo »avtorjem« doda besedilo »s pravilnikom«, za besedo »minister« pa se črtata vejica in besedilo »pristojen za kulturo«.

37. člen

V 80. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Nevladne organizacije na posameznih področjih kulture:

- izvajajo kulturne dejavnosti,
- kot stanovska društva združujejo poklice na posameznih področjih kulture,
- se ukvarjajo s strokovnimi vprašanji v kulturi ter izvajajo strokovna usposabljanja, izobraževanja in zagovorništvo,
- izvajajo dejavnosti vsebinskih mrež v kulturi, kot jih določa zakon, ki ureja nevladne organizacije,
- izvajajo dejavnosti na področju kulturno-umetnostne vzgoje,
- izvajajo podporne dejavnosti,
- prispevajo k dostopnosti do kulturnih dobrin in k razvoju kulturnih dejavnosti.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Nevladni organizaciji na področju kulture, ki deluje v javnem interesu, se lahko podeli status nevladne organizacije v javnem interesu v skladu z zakonom, ki ureja status nevladne organizacije v javnem interesu.«.

38. člen

81. člen se črta.

39. člen

82. člen se spremeni tako, da se glasi:

»82. člen

(vpis v razvid samostojnih delavcev v kulturi)

Samostojno poklicno opravljanje kulturnih dejavnosti se registrira po splošnih predpisih.

Če posameznik izpolnjuje posebne pogoje iz tega člena, se namesto po splošnih predpisih registrira pri ministrstvu, pristojnem za kulturo, in sicer tako, da se vpiše v razvid samostojnih delavcev v kulturi. Posameznik se sme registrirati za opravljanje največ petih specializiranih poklicev. Samostojni delavec v kulturi ne sme zaposlovati drugih oseb.

Pogoji za vpis v razvid iz prejšnjega odstavka so, da kandidat:

- opravlja samostojno specializirani poklic na področjih iz 4. člena tega zakona,**
- ima ustrezno strokovno izobrazbo oziroma z dosedanjim delom izkazuje, da je usposobljen za opravljanje te dejavnosti,**
- z dnem in za čas vpisa ni vključen v obvezna socialna zavarovanja na drugi podlagi s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom,**
- izpolnjuje vse pogoje za opravljanje reguliranega poklica oziroma jih bo izpolnil v enem letu od podelitve statusa v primeru opravljanja reguliranega poklica, in**
- ni uživalec pokojnine.**

Kdor prvič po končanem študiju zaprosi za vpis v razvid samostojnih delavcev v kulturi, se vpiše pod naslednjimi pogoji:

- z dnem in za čas vpisa ni vključen v obvezna socialna zavarovanja na drugi podlagi s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom,**
- njegovi dosežki v času študija obetajo pomembno delovanje na področju kulture ali gre za poklic, ki ga je treba zaradi kadrovskega potreb v kulturi, ohranjanja kulturne dediščine ali kulturnopolitičnih ciljev, opredeljenih v nacionalnem programu za kulturo, posebej podpirati (v nadaljnjem besedilu: deficitarni poklic), in**
- od zaključka študija oziroma strokovnega izpita, če je ta predpisan z zakonom, nista minili več kot dve leti.**

Samostojni delavec v kulturi se ob vpisu v razvid samostojnih delavcev v kulturi uvrsti v enega od treh razredov karijerne dinamike. Ti razredi so samostojni delavec v kulturi III, samostojni delavec v kulturi II in samostojni delavec v kulturi I. Samostojni delavec v kulturi I je najvišji razred karijerne dinamike. Pogoji za uvrstitev v posamezne karijerne razrede so:

- do vključno pet let delovnih izkušenj na področju kulture za samostojnega delavca v kulturi III,**
- več kot pet let do največ 25 let delovnih izkušenj na področju kulture za samostojnega delavca v kulturi II,**

– več kot 25 let delovnih izkušenj na področju kulture za samostojnega delavca v kulturi I.

Delovne izkušnje iz prejšnjega odstavka se določijo tako, da se seštejejo obdobja vključitve posameznika v obvezna socialna zavarovanja na podlagi zaposlitve ali samozaposlitve na področju kulture, ter izkušnje na področju kulture, pridobljene v okviru opravljanja del na podlagi pogodb civilnega prava na področju kulture.

Delo, opravljeno po pogodbi civilnega prava, se kot delovne izkušnje iz petega odstavka tega člena upošteva tako, da se višina izplačila iz posamezne pogodbe deli z minimalno urno postavko, preračunano glede na minimalno plačo, kot je določena z zakonom, ki ureja minimalno plačo, za posamezno leto. Za vsakih osem ur tako ugotovljenega opravljenega dela se posamezniku prizna en dan delovnih izkušenj. Kot ustrezno dokazilo za uveljavljanje delovnih izkušenj iz tega naslova se upošteva priložena pogodba, skupaj z dokazilom o izplačilu. Za dokazilo o izplačilu velja dokazilo finančnega urada o ugotovljenih prihodkih posameznika na podlagi pogodb civilnega prava za posamezno leto ali potrdilo banke o prejetem nakazilu. Posameznik mora v primeru, da uveljavlja delovne izkušnje iz tega naslova, priložiti izjavo, da v času, ko je delal po pogodbi civilnega prava, ni bil redno zaposlen ali samozaposlen. Delo po pogodbi civilnega prava se upošteva, če je bilo po vrsti aktivnosti primerljivo s katerim od poklicev na področju kulture, kakor so navedeni v prilogah k uredbi iz 86. člena tega zakona.

Ko samostojni delavec v kulturi pridobi 5 let ali 25 let delovnih izkušenj, ga ministrstvo, pristojno za kulturo, po uradni dolžnosti z odločbo uvrsti v ustrezni višji razred karierne dinamike, z upoštevanjem pogojev iz petega odstavka tega člena.

Samostojni delavec v kulturi sklepa v okviru svoje registrirane dejavnosti pogodbe civilnega prava. Kadar posameznik opravlja tudi dejavnosti, ki ne spadajo v enega od registriranih specializiranih poklicev iz drugega odstavka tega člena, jih ne sme opravljati kot samostojni delavec v kulturi, temveč po splošnih predpisih.

Kulturno dejavnost, za katero so določeni posebni pogoji, lahko posameznik začne opravljati po pravnomočnosti odločbe o njihovem izpolnjevanju.

Pri posamezniku, ki je že bil vpisan v razvid in po izbrisu iz razvida znova poda vlogo za vpis z istimi specializiranimi poklici, pri čemer so ti poklici ob ponovnem vpisu navedeni v uredbi iz 86. člena tega zakona, se znova preverita le pogoja, da posameznik ni uživalec pokojnine in da ni vključen v obvezna socialna zavarovanja na drugi podlagi s polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom. Prejšnji stavek ne velja za posameznika, ki je bil iz razvida izbrisan po uradni dolžnosti na podlagi 88. člena tega zakona.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko za namene ugotavljanja pogojev iz tega člena pridobi podatke neposredno od Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.«.

40. člen

82.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»82.a člen (spodbude za samozaposlovanje)

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vsako leto objavi javni poziv ali javni razpis za dodelitev delovnih štipendij, namenjenih podpori izvedbe projektov oziroma aktivnosti samostojnih delavcev v kulturi. Samostojni delavec v kulturi lahko prejme delovno štipendijo v skladu s tem členom, če ni vključen v obvezna socialna zavarovanja na drugi podlagi, če ima na dan oddaje vloge poravnane vse zapadle davke in druge obvezne dajatve v Republiki Sloveniji in pod drugimi pogoji, ki izhajajo iz javnega interesa za kulturo in se podrobneje določijo v besedilu javnega poziva oziroma javnega razpisa. Za izvedbo javnega poziva oziroma javnega razpisa in sklenitev pogodbe o financiranju se smiselno uporabljata IV. in V. poglavje tega zakona.

Poleg spodbud iz prejšnjega odstavka se lahko podprejo tudi druge spodbude za uresničevanje javnega interesa za kulturo in so namenjene spodbujanju ustvarjalnosti ter povečanju učinkovitosti podpornega poslovnega in inovativnega okolja za samostojne delavce v kulturi. Za financiranje spodbud se smiselno uporabljata IV. in V. poglavje tega zakona.

Samostojni delavec v kulturi za čas zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki traja najmanj 31 povezanih dni, prejme dnevno bolniško nadomestilo za delovne dni do vključno 30. delovnega dne zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe. Nadomestilo lahko prejme največ dvakrat v posameznem koledarskem letu. Dnevno bolniško nadomestilo dodeli ministrstvo, pristojno za kulturo, na podlagi vloge samostojnega delavca v kulturi, ki jo poda najpozneje 90. dan po nastopu zadržanosti z dela in ji priloži potrdilo o upravičeni zadržanosti od dela, ki je listina, ki jo izstavi zdravnik, pristojen za ugotavljanje začasnih zadržanosti od dela, na podlagi svoje ocene o upravičenosti zadržanosti. Višino dnevnega bolniškega nadomestila, ki velja od 1. aprila tekočega leta do 31. marca naslednjega leta, določi vlada do 31. marca tekočega leta, in je enaka višini dnevnega nadomestila, ki ga za bolniško odsotnost prejmejo zaposleni s povprečno mesečno plačo v preteklem letu.«.

40.a člen

»V Zakonu o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 8/25) se v naslovu pododdelka 4.1, 82.b členu, prvem, četrtem in osmem odstavku 82.c člena ter 88. členu beseda »samozaposleni« v različnih sklonih in številih nadomesti z besedilom »samostojni delavci« v ustreznem sklonu in številu.«.

41. člen

83. člen se spremeni tako, da se glasi:

»83. člen

(pravica do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna)

Samostojni delavec v kulturi lahko pridobi pravico do plačila prispevkov za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti ter obveznega zdravstvenega prispevka iz državnega proračuna (v nadaljnjem besedilu: pravica do plačila prispevkov za socialno varnost), če njegovo delo pomeni izjemen kulturni prispevek v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge ali v primeru deficitarnih poklicev, če delo samostojnega delavca v kulturi v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge pomeni prispevek k razvoju področja, ki ga zajema ta poklic.

Če je bil samostojni delavec v kulturi v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge za polni delovni čas zadržan od dela iz zdravstvenih razlogov v trajanju nad 30 dni ali zaradi materinskega, očetovskega ali starševskega dopusta, se pri presoji izjemnega kulturnega prispevka njegovega dela iz prejšnjega odstavka upošteva petletno obdobje, podaljšano za skupni čas zadržanosti od dela v zadnjih petih letih pred vložitvijo vloge.

Višina plačila prispevkov za socialno varnost je odvisna od razreda karierne dinamike, v katerega je uvrščen samostojni delavec v kulturi:

- samostojni delavec v kulturi III ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost od najnižje zavarovalne osnove za samozaposlene za socialno in zdravstveno zavarovanje (v nadaljnjem besedilu: najnižje zavarovalne osnove),
- samostojni delavec v kulturi II ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 80 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec,
- samostojni delavec v kulturi I ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 85 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec.

V primeru uvrstitve samostojnega delavca v kulturi v višji razred karierne dinamike z odločbo iz sedmega odstavka 82. člena tega zakona se spremenjena višina prispevkov za socialno varnost iz prejšnjega odstavka začne upoštevati s prvim dnevom naslednjega meseca po dokončnosti odločbe.

O pridobitvi pravice do plačila prispevkov za socialno varnost ministrstvo odloči z odločbo. Pravica se podeljuje za pet let, z možnostjo ponovnih podeljevanj. Samostojni delavec v kulturi, ki je vlogo za pridobitev pravice vložil hkrati z vlogo za vpis v razvid samozaposlenih v kulturi, pridobi pravico z dnem vpisa v razvid samozaposlenih v kulturi. Samostojni delavec v kulturi, ki je bil ob vložitvi vloge že vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, pravice pa ni imel, pridobi pravico s prvim dnevom naslednjega meseca po vložitvi vloge. Samostojni delavec v kulturi, ki je bil ob vložitvi vloge že vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi in je imel pravico, znova

pridobi pravico z naslednjim dnem od izteka pravice. Z dnem pridobitve pravice jo lahko samostojni delavec v kulturi začne uveljavljati pod pogoji iz 85. člena tega zakona.

Ne glede na prvi odstavek tega člena pravice do plačila prispevkov za socialno varnost ne more pridobiti samostojni delavec v kulturi, ki je izpolnil pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, pri čemer je dopolnil najmanj 40 let pokojninske dobe.

Ne glede na šesti odstavek tega člena se samostojnemu delavcu v kulturi, ki je dosegel starost najmanj 55 let in mu je bila pravica do plačila prispevkov za socialno varnost v preteklosti že priznana v skupnem trajanju najmanj 20 let, pri čemer se v to obdobje všteta tudi čas zaposlitve v javnih zavodih, nevladnih organizacijah in pri drugih delodajalcih s področja kulture, prizna pravica do plačila prispevkov za socialno varnost vse do izpolnitve pogojev iz prejšnjega odstavka.

Ne glede na šesti odstavek tega člena se samostojnemu delavcu v kulturi, ki je bil v petletnem obdobju trajanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost za polni delovni čas zadržan od dela iz zdravstvenih razlogov v trajanju nad 30 dni ali zaradi materinskega, očetovskega ali starševskega dopusta, trajanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost z odločbo podaljša za skupni čas zadržanosti od dela v petletnem obdobju trajanja pravice do plačila prispevkov.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, lahko za namene ugotavljanja pogojev iz sedmega in osmega odstavka tega člena pridobi podatke neposredno od Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.«.

42. člen

85. člen se spremeni tako, da se glasi:

»85. člen

(dohodkovni cenzus in pogoji za uveljavljanje pravice do plačila prispevkov za socialno varnost)

Samostojni delavec v kulturi lahko pridobljeno pravico do plačila prispevkov za socialno varnost uveljavlja le, če je vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, je rezident Republike Slovenije za davčne namene in njegovo letno povprečje dohodkov iz zadnjih treh let ne presega višine dohodkovnega cenzusa za več kot 30 %.

Če v času trajanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost kateri koli izmed pogojev iz prejšnjega odstavka ni izpolnjen, pridobljena pravica zaradi tega ne preneha, ni pa je mogoče uveljavljati. V tem primeru ministrstvo, pristojno za kulturo, z odločbo prekine plačevanje prispevkov za socialno varnost. Če se po prekinitvi plačevanja prispevkov vsi pogoji za uveljavljanje pravice ponovno izpolnijo, ministrstvo, pristojno za kulturo, izda odločbo o nadaljevanju plačevanja prispevkov za socialno varnost.

Dohodkovni cenzus je znesek, določen z uredbo iz 86. člena tega zakona in je enak višini povprečne letne bruto plače za 19. plačni razred, v obsegu

osnovne plače s plačne lestvice, ki je priloga zakona, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju, v tekočem letu.

Samostojni delavec v kulturi lahko v posameznem letu uveljavlja pravico do plačila prispevkov glede na preseganje dohodkovnega cenzusa po naslednji lestvici:

- če v tekočem letu ne presega dohodkovnega cenzusa, lahko uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v celoti,
- če v tekočem letu preseže višino dohodkovnega cenzusa za največ 10 %, lahko uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v deležu 80 %,
- če v tekočem letu preseže višino dohodkovnega cenzusa za več kot 10 % in do vključno 20 %, lahko uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v deležu 50 %,
- če v tekočem letu preseže višino dohodkovnega cenzusa za več kot 20 % in do vključno 30 %, lahko uveljavlja pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v deležu 20 %.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, preseganje dohodkovnega cenzusa za vsako tekoče leto ugotavlja na podlagi povprečja dohodkov iz zadnjih treh let. Dohodek se ugotavlja na podlagi odločb o odmeri dohodnine, obračunov akontacij dohodnine oziroma dohodnine od dohodka iz dejavnosti, drugih davčnih odločb in podatkov iz obračunov davčnega odtegljaja za zadnja tri leta.

Pri ugotavljanju preseganja dohodkovnega cenzusa se od dohodkov, ki so zajeti v odločbah oziroma obračunih iz prejšnjega odstavka, odštevajo:

- obračunani obvezni prispevki za socialno varnost, ki jih je samostojni delavec v kulturi plačal sam,
- prispevki za socialno varnost, kot so določeni v zakonu, ki ureja prispevke za socialno varnost, ki jih je v okviru delovnega razmerja plačal delojemalec,
- zneski dohodkov, ki jih je samostojni delavec v kulturi prejel iz naslova delovnih štipendij in drugih štipendij ministrstva, pristojnega za kulturo, Javne agencije za knjigo Republike Slovenije, delovnih štipendij iz naslova knjižničnega nadomestila in drugih primerljivih umetniških štipendij, ki so namenjene spodbujanju ustvarjanja na področjih, ki jih določa 4. člen tega zakona, in jih podeljujejo domače ali tuje organizacije ali lokalne skupnosti,
- dohodki iz naslova nagrad na področju kulture, in
- potni stroški za potovanja v tujino in po tujini, če dokazljivo nastanejo kot neposredna posledica izvedbe kulturnih projektov in programov samostojnega delavca v kulturi.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, na podlagi zahtevka od Finančne uprave Republike Slovenije pridobi podatke iz četrtega odstavka tega člena,

potrebne za odločanje o uveljavljanju pravice do plačila prispevkov za socialno varnost, pri čemer jih sme anonimizirano uporabiti tudi za statistične in raziskovalne namene. Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje preseganja dohodkovnega cenusa, na podlagi prve alineje prejšnjega odstavka, mora ministrstvu, pristojnemu za kulturo, predložiti izjavo, v kateri navede znesek obračunanih obveznih prispevkov za socialno varnost, ki jih je plačal sam. Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje preseganja dohodkovnega cenusa, na podlagi druge alineje prejšnjega odstavka, mora ministrstvu, pristojnemu za kulturo, predložiti plačne liste iz časa rednega delovnega razmerja za mesece, za katere uveljavlja znižanje teh dohodkov. Ministrstvo, pristojno za kulturo, pridobi podatke o delovnih štipendijah ministrstva, pristojnega za kulturo, Javne agencije za knjigo Republike Slovenije in delovnih štipendij iz naslova knjižničnega nadomestila iz lastnih evidenc in evidenc Javne agencije za knjigo Republike Slovenije. Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje preseganja dohodkovnega cenusa, iz naslova drugih primerljivih umetniških štipendij, namenjenih spodbujanju ustvarjanja, in odbitek iz naslova nagrad na področju kulture, ki jih je prejel v zadnjih treh letih, mora poslati dokazila o njihovem prejemu in višini ter ali je bil dohodek oproščen plačila dohodnine. Upravičenec, ki želi uveljavljati znižanje dohodkov, ki so podlaga za ugotavljanje preseganja dohodkovnega cenusa, na podlagi pete alineje prejšnjega odstavka, mora poslati ustrezna dokazila o njihovem nastanku, plačilu, višini in povezanosti z izvedenimi projekti ali programi.

Dokler preseganje dohodkovnega cenusa glede na ta člen ni ugotovljeno, se prispevki za tekoče leto plačujejo kot akontacija, pri čemer ministrstvo, pristojno za kulturo, zahteva povračilo plačanih prispevkov, če se izkaže, da upravičenec presega dohodkovni cenzus v skladu s kategorijami iz četrtega odstavka tega člena. Ministrstvo, pristojno za kulturo, zahteva povračilo plačanih prispevkov tudi, če se izkaže, da samostojni delavec v kulturi v času plačevanja prispevkov za socialno varnost ni bil rezident Republike Slovenije za davčne namene, in sicer za čas, ko samostojni delavec v kulturi ni bil rezident Republike Slovenije za davčne namene.

Upravičenec, ki je dolžan vrniti sredstva iz naslova plačanih prispevkov za socialno varnost v skladu s prejšnjim odstavkom, mora sredstva vrniti v 30 dneh od vročitve zahteve za vračilo sredstev. Od sredstev, ki niso vrnjena v roku iz prejšnjega stavka, se obračunajo zamudne obresti po obrestni meri kot jo določa zakon, ki ureja predpisano obrestno mero zamudnih obresti.«.

43. člen

V 86. členu se v prvem odstavku v drugi alineji beseda »prve« nadomesti z besedo »druge«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Vlada z uredbo iz prejšnjega odstavka določi tudi postopke:

– vpisa in izbrisa iz razvida samostojnih delavcev v kulturi,

- pridobitve, prenehanja in podaljšanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna,
- uveljavljanja in prekinitve uveljavljanja pravice do plačila prispevkov za socialno varnost iz državnega proračuna,
- ugotavljanja preseganja dohodkovnega cenzusa,
- povračila neupravičeno plačanih prispevkov za socialno varnost,
- uvrstitve v razrede karijerne dinamike.«.

44. člen

V 87. členu se v prvem odstavku beseda »samozaposlenih« nadomesti z besedilom »samostojnih delavcev«, besedilo »in Kulturniško zbornico« pa z besedilom »in na podlagi priporočil stanovskih društev s področja delovanja kandidata, če ta obstajajo, ki jih je kandidat priložil k svoji vlogi.«.

V drugem odstavku se v prvem stavku, obakrat, beseda »samozaposlenih« nadomesti z besedilom »samostojnih delavcev«.

V tretjem odstavku se beseda »samozaposleni« nadomesti z besedilom »samostojni delavec«, beseda »samozaposlenih« pa z besedilom »samostojnih delavcev«.

V četrtem odstavku se beseda »samozaposlenih« nadomesti z besedilom »samostojnih delavcev«.

45. člen

V 89. členu se v prvem odstavku beseda »samozaposlenih« nadomesti z besedama »samostojnih delavcev« in za besedilom »podatki:« doda besedilo »poklic,«.

V drugem odstavku se beseda »samozaposlenih« nadomesti z besedama »samostojnih delavcev«.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Samostojni delavec v kulturi, ki je vpisan v razvid iz prvega odstavka tega člena, sporoči spremembe podatkov iz prejšnjega odstavka in druge podatke, ki vplivajo na njegov vpis v razvid ali pravico do plačila prispevkov za socialno varnost, v 15 dneh po njihovem nastanku.«.

46. člen

V 91. členu se v prvem odstavku za besedilom »podatki:« doda besedilo »poklic,«.

V drugem odstavku se za besedilom odstavka, ki postane prvi stavek, doda nov, drugi stavek, ki se glasi: »Javno so objavljeni zgolj podatki o imenu in priimku, poklicu, področju kulturne dejavnosti ter datumih začetka in prenehanja pravice.«.

47. člen

V 93. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Pogodba se lahko sklene tudi z več pravnimi osebami ali posamezniki, ki sodelujejo pri izvajanju projekta ali programa.«

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se:

– za napovednim stavkom doda nova prva alineja, ki se glasi:

»– pogodbe o financiranju Kulturniške zbornice Slovenije (19. člen),«;

– dosedanje prva do četrta alineja postanejo druga do peta alineja;

– v dosedANJI peti alineji, ki postane šesta alineja, se besedilo »drugi odstavek 73. člena« nadomesti z besedilom »73.a člen«.

Dosedanji tretji, četrti in peti odstavek postanejo četrti, peti oziroma šesti odstavek.

48. člen

V 95. členu se v drugem odstavku za besedilom odstavka, ki postane prvi stavek, doda nov, drugi stavek, ki se glasi: »Ne glede na prejšnji stavek se veljavnost pogodbe za opravljanje nalog nacionalne informacijske pisarne za vodilni instrument Evropske unije, namenjen podpori evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, podaljša največ do konca leta, ki sledi temu, v katerem se je iztekel redni pogodbeni rok, in največ do začetka izvajanja novega programa tega instrumenta.«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»Pogodbe za opravljanje nalog nacionalne informacijske pisarne za vodilni instrument Evropske unije, namenjen podpori evropskih kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, se na podlagi izvedenega javnega razpisa sklenejo za sedem let.«.

49. člen

V 119. členu se za četrtem odstavkom doda nov, peti odstavek, ki se glasi:

»Ministrstvo, pristojno za kulturo, pred izdajo odločbe in najpozneje v dveh mesecih od zaključka odpiranja vlog, prispelih na javni razpis, pisno obvesti stranko o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za izdajo odločbe, in predlogu strokovne komisije, in jo pozove, da se o njih v sedmih dneh pisno izjavi. Izjavo prouči strokovna komisija, ki oblikuje končni predlog.«.

50. člen
(uvrstitev v razrede karierne dinamike)

Samostojne delavce v kulturi, ki so na dan uveljavitve tega zakona že vpisani v razvid samozaposlenih v kulturi, ministrstvo, pristojno za kulturo, na podlagi njihove vloge in po vrstnem redu prejema teh vlog uvrsti v enega od treh razredov karierne dinamike v skladu s petim odstavkom spremenjenega 82. člena zakona s posebno odločbo.

Če samostojni delavci v kulturi v roku enega leta od uveljavitve tega zakona ne oddajo vloge iz prejšnjega odstavka, jih ministrstvo, pristojno za kulturo, po uradni dolžnosti uvrsti v razred karierne dinamike samostojni delavec v kulturi III. Če po tem dnevu samostojni delavec odda vlog iz prejšnjega odstavka, se ga uvrsti v ustrezni karierni razred.

51. člen
(postopna uveljavitev višine plačanih prispevkov za socialno varnost)

Višina plačanih prispevkov za socialno varnost iz spremenjenega 83. člena zakona se za samostojne delavce v kulturi II in samostojne delavce v kulturi I uveljavi postopno, in sicer:

- med dnem uveljavitve tega zakona in 28. februarjem 2026 ima samostojni delavec v kulturi, ne glede na razred karierne dinamike, v katerega je uvrščen, pravico do plačila prispevkov za socialno varnost od najnižje zavarovalne osnove,
- od 1. marca 2026 do 31. decembra 2027 ima samostojni delavec v kulturi II pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 69 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec, samostojni delavec v kulturi I pa ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 72 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec,
- od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2028 ima samostojni delavec v kulturi II pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 78 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec, samostojni delavec v kulturi I pa ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost v višini zavarovalne osnove, ki je enaka 81 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec,
- od 1. januarja 2029 se uporablja ta zakon.

Dokler samostojni delavec v kulturi s pravico do plačila prispevkov za socialno varnost ni uvrščen v enega izmed kariernih razredov, ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost od najnižje zavarovalne osnove.

52. člen
(objava javnega vabila)

Minister v enem letu od uveljavitve tega zakona objavi prvo javno vabilo na podlagi spremenjenega tretjega odstavka 79.č člena zakona.

53. člen
(dokončanje postopkov, začetih pred uveljavitvijo zakona)

Postopki iz spremenjenih 79.b, 79.c in 79.č člena zakona, začetih pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

54. člen
(izdaja podzakonskih predpisov)

Vlada v enem letu od uveljavitve tega zakona izda uredbo iz spremenjenega 86. člena zakona.

Minister v enem letu od uveljavitve tega zakona izda predpisa iz spremenjenih 47.c in 79.č člena zakona.

55. člen
(uskladitev evidenc in razvidov)

Evidenca in razvidi iz spremenjenih 30., 89. in 91. člena zakona se uskladijo s tem zakonom v enem letu od uveljavitve tega zakona.

56. člen
(uskladitev ustanovitvenih aktov javnih zavodov)

Ustanovitelji javnih zavodov uskladijo ustanovitvene akte javnih zavodov s tem zakonom najpozneje v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

57. člen
(uskladitev pogodbenih razmerij)

Pogodbena razmerja, sklenjena na podlagi 73. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP), se z novim 73.a členom zakona uskladijo po preteku pogodbenega obdobja.

58. člen
(prenehanje veljavnosti in uporaba dosedanjih podzakonskih predpisov)

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati naslednja predpisa, ki se uporabljata do uveljavitve predpisov, izdanih na podlagi tega zakona, če nista v nasprotju s tem zakonom:

– Uredba o samozaposlenih v kulturi (Uradni list RS, št. 45/10, 43/11, 64/12, 28/14, 35/16, 84/16, 25/23, 44/24, 2/25 in 4/25 – popr.);

– Pravilnik o izvedbi javnega natečaja za izbiro umetniških del v javnih investicijskih projektih (Uradni list RS, št. 9/18).

59. člen
(začetek uporabe)

Spremenjeni 19. člen zakona se začne uporabljati 1. januarja 2026.

60. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.